

א) ולפי שנים מזה כ"ג,
 ב) [מספ' פ"ד הי"ב],
 ג) [בכיתוב: סנהדרין עד.
 פסחים דף כה., ד] [פסחים
 שם: סנהדרין שם. ודף עג.,
 ט] [פסחים כה: ושם נטמן],
 ד) [ג'ל נתן להלילו נבמש כ"א
 ככל המקומות].

תורה אור השלם

1. והאבה את ה' אלדקיך
 בקבל לבקר ויבכל נפשך
 ובקבל מאדקי: דברים ו ה
 2. וְלַעֲבֹד לֹא תַעֲשֶׂה דָבָר
 אֲשֶׁר לֹא צִוְּיָךְ הָאֵל אֲשֶׁר
 בְּאֶשֶׁר יִקְוֶה אִישׁ עַל רֵעֵהוּ
 וְרֵצוֹנוֹ יִגְשֶׁךָ בֶּן הַדָּבָר הַזֶּה:
 דברים כב כו

גליון הש"ס

גמ' השלמה דרבנן ליבא.
 עיין כתובות דף כ ע"א מוס'
 ד"ה ונת מתיק:

הגהות הב"ח

א) גמ' לפי שנה לרבין
 ולפי שנים לרבין תורה
 אלא לר' יוחנן קשיא: (ב) שם
 למה נאמר ככל נפשו אלא
 לומר לך אם יש לך אדם:

הגהות הגר"א

א) גמ' לפי שנה לרבין
 ולפי שנים לרבין. י"ב
 פי' דלפי' הפי' דמתני' אכל
 מחנכין אותן לפני שנה וכו'
 אינו קאי על התלמוד וכו' על
 חינוך אלא קאי על השמעת
 ומן דעד לפי שנה של חיוב
 דאורייתא מחנכין אותו השנה
 משלימין מדבריהן וכו' לתלמי
 ולפי שנים פי' ג"כ לפי
 חיוב דאורייתא מחנכין אותו
 השנה משלימין מדבריהן
 וכו' לרבנן: [ב] שם סמוך
 לפרקין. פי' דמאי דקמי
 נמשנה שנה כו' אהתחלת
 ומן קאי ולא חמי לפי
 כו' אלא אימא מחנכין שנה
 סמוך לפרקין שהיא י"א לתלמי
 ושנים סמוך לפרקין שכן
 עשר אחד עשר לברייתא ושם
 ויחין משלימין מדאורייתא:

תוס' ישנים

בן שמונה בן תשע מחנכין
 ובריתוקות. (א"ל) [נסקה ל']
 דלמדין בניור פרק ג' [נ']
 שאלמן הריני מיר [מגלה]
 [כ.ס.] [ג] גבי האיש מדיד את בני
 בניור דר"ל דלמר כדי לחנכו
 בנאות, שן אין בחו לא דבמו
 אין חייב לתכסה. וי"ל דהתם לא
 איירי (דוקא אלא) [אלא דוקא]
 לענין מירוח אבל ודאי לענין
 שאר מלות חייב לתכסה. וא"ת
 הא דלמדין ככל דוכתא קטן
 אוכל נבילתו אין ב"ד מוהין
 להפרישו השתא מוכי מחנכין
 אפרושי מאיסקרא מיבעיא.
 ואמר ה"ר אליעזר ממין
 דמייך לא שייך אלא שיעשה
 מנהו ולא פרושי מאיסקרא.

והא דקרינן הכא [מיתין] (כמה שמענין) [במה שמענין] אותו צויה"כ אין זה אפרושי מאיסקרא שמפרישין אותו מלאכל אלא הוא חינוך
 שמחנכין אותו במנהג וענינים את נפשו. ורבינו אומר דמייך לא שייך אלא ככל, אבל כאלו אמר לא שייך ביה חינוך, ולכך נמי אין
 מוהין להפרישו. ומשנה דהילני המלכה שישבה היא וטענה בנייה כוכבה, שמה הוא להסם] אב ונחם [ב]ן, ואפילו לא היה להסם אב
 הימה מתחנכה לתורה בעולם. מ"ר. חזון בע"ז ויג'יו עריות ושפיכות דמים. הקשה רבינו יתחק רבינו יעקב על הא דלמדין בריש
 מנחות גבי נעוטה שהיו [מוקרות] עממן לפי שאסורות לנעולין ולדרושה להו [ד]אונם שרי, ומה מועיל כי אונם שרי ואינה אסורה לנעלה,
 מ"מ יש לה למסור נפשה כדלמדין הכא. ואומר ר"מ דבעכו"ם לא שייך גילוי ערות דהא רחמנא אפקריה לרועיה דעובד כוכבים
 וכבהמה דמי דלמדין עממן על [השואה] האטקה [ינמות גמ', א]. ומציא ראייה מלמדין פרק בן סורר [סנהדרין עד, ב] והא
 אסתר פרהסיא והיא ולא פריך והרי אסתר גילוי עריות ארכא. ומ"ה"ה המיר רבינו יעקב בעכו"ם אחד שנה על בת ישראל תחת בעלה
 וגישה דשנמנה ושואה עכו"ם וחזרו ומתירו שיהא, והמיר רבינו יעקב בעכו"ם שנתגמר לשהא, ואמר משום דרחמנא אפקריה
 לרועיה דעכו"ם ואינו אסוריה לשראל בעלה ולא שייך בהם) כשם שאסורה לנעול כך אסורה לנעול. והקשה לו ה"ר יתחק בר' מרדכי על זה
 ועוד דלמדין ב"ד שני דכחוסו [ב], ב] האשה שנחבשה בידי עכו"ם ע"י נפשות אסורה לנעלה ואמרינן נמי ב"ק דמגילה [טו, א] [א] נאשר אצדתי אצדתי, נאשר (ש'אצדתי מביא אפי' כך אצדתי מנן, שעד שפשוו בלאונם ונמה צרנו, וגם נוג פוסל לכהונה א"ע"י דבהמה לא
 פסלה, כדנפקא לן ב'הבא על יבמתו [יבמות נט, ב] ובכמה דוכתי דלון זנות לבהמה, ש"מ מכל הי דציאת עכו"ם אסרת. והא דלמדין דרחמנא אפקריה לרועיה דעכו"ם היינו דוקא לענין קורבה כדלמדין בפרק שטאין [יבמות גמ', א] דאפילו הם תאמינם דמטייה אחת הוא
 חשויי כנכריים. ועל שהמיר לעכו"ם שנתגמר לישא אשתו קשה לרבינו מתימן כבטויה פירק ארוסה ושומרת יבם [נד, א] על ידי כל העריות מקינן וקאמרי ההם [כו, א] דלמי לרבינו אפילו עכו"ם. מיכה אומר רבינו (י"ב דלוי) [ד"ע ע' א] הוה מהני כלן טעמא דגב שמתגרי קטן
 שגלל דמי ויחין זה היתוב שנתאסרה לו א"ע"י שאינו מועיל לפוטרו ממימה כשנה על אשת ישראל ונתגמר כדלמדין בפרק בן סורר [סנהדרין עד, ב]. והך קוניה דכחוסות מפרש רבינו הכי, ולירושל' לכו דלאום שרי ואין צריכות למקור עממן כיון דלא עבדי מעשה, ולכפי לא
 פריך והא אסתר עריות והיא כיון דלא עבדה מעשה מכל מקום [בפרהסיא פ"ד לרעה למסור עממה] הואיל ויחלה חילול השם בך, וכן פירש רש"י כאלן גרסתיין אף גבי נערה המאורסה יהרג ואל יעבור, אבל הנערה לא דלא עבדה מעשה וראייה לדבר אסתר, ומשני

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פב.

**עין משפט
 גר מצוה**

גמ' א ב מיי פ"ב מהל'
 שנימת עשור ה' י סגמ
 לאוין סט טו"ש"ע ארוח סי'
 מרנז סעף ב':
 ג [מיי] שם הלכה ט טו"ש"ע
 א"ת סימן תריז סעף ב':
 ד [מיי] שם הלכה ח טו"ש"ע
 א"ת סימן תריז סעף ב':
 ה [מיי] פ"ד מהל' מ"א
 ה' י ד ופ"ב מהל'
 שנימת עשור הלכה ט סגמ
 לאוין סט טו"ש"ע ארוח סי'
 מריז סעף ב':
 ו [מיי] פ"ה מהלבי יקורי
 הברה ה' ב סגמ שני
 ה טו"ש"ע י"ד קמ סעף
 א [כי] אלפס כלן ובהס'ה'
 ק"פ ח דף רעד':
 ו [מיי] פ"א מהל' רוצא
 ה' י ח סגמ לאוין
 קסד וסגמ ועשין עד:

א"ל א"ר הונא ור"ב נחמן קשיא. ולא מני לשנויי דסמוך לפירקין
 ולהשלמת דדבריהם קאמר דסמוך לפירקין משמע פרק
 דגלות י"ב שנים ויום אחד למינוקת וי"ג שנים ויום אחד למינוק:
מה רוצח יהרג ואל יעבור אף נערה המאורסה יהרג ואל יעבור.

פירש רש"י דלא גרס מיהרג דלאיה
 לא מחיבא למימסר נפשיה דקרקע
 עולם היא ובהא ניחא הא דצוקף פ'
 פ' סורר (סנהדרין עד): פריך והא אסתר
 פרהסיא הואי ואמאי לא פריך והא
 ג"ע י"הרג ואל יעבור אפי' צניענא
 ולמאי דלא גרס מיהרג ניחא דלענין
 ג"ע ידע שפיר המקשה דמהני קרקע
 עולם אכל לענין פרהסיא דטעמא
 משום חילול השם לא אסיק אדעתיה
 דמהני ולהכי פריך והא אסתר
 פרהסיא הואי ומשני לענין פרהסיא
 נמי קרקע עולם היתה ומשני ומהני
 דלאיה דלא עבדה מעשה אין לה יהרג
 דהא מרוצא ילפינן ורוצא גופיה דיהרג
 היינו משום דמאי חזית דלמא לידך
 סומק טפי וכו' וה"מ היכא דעבדי
 מעשה אכל אי לא עבדי מעשה כוון
 שרויסי להפילו על המינוק כדי להורגו
 ואס יעבד על ידס יהרגוהו וכל
 כי

[א] סמוך לפירקין ת"ש דתני רבה בר שמואל תינוקות אין מענין אותן ביוה"כ
 אבל ^ג מחנכין אותן שנה או שנים סמוך לפירקין בשלמא לר' יוחנן ניהא אלא
 לרב הונא ולרב נחמן קשיא אמרי לך רבנן מאי חינוך נמי דקתני השלמה
 ומי קרי לחינוך השלמה והא תניא י"א זה חינוך היה רגיל לאכול בשתי שעות
 מאכילין אותו לשלש בשלש מאכילין אותו בארבע אמר רבא בר עולא
 תרי חנוכי הוו: **מתני'** יעוברה שהריחה מאכילין אותה עד שתשיב נפשה
 חולה מאכילין אותו י"ג בקיאיין ואם אין שם בקיאיין מאכילין אותו על פי
 עצמו עד שיאמר די: **גמ'** ת"ר יעוברה שהריחה בשר קודש או בשר חזיר
 תוחבין לה כוש ברוטב ומניחין לה על פיה אם נתיישבה דעתה מוטב ואם
 לאו מאכילין אותה רוטב עצמה ואם נתיישבה דעתה מוטב ואם לאו מאכילין
 אותה שומן עצמו שאין לך דבר שעומד בפני פקוח נפש יחזין מע"ז וגילוי
 עריות ושפיכות דמים ע"ז מולגן דתניא י"ר א"א אומר אם נאמר יבכל נפשך למה
 נאמר בכל מאדך ואם נאמר בכל מאדך למה נאמר בכל נפשך (ט) אם
 יש לך אדם שגופו חביב עליו מממונו לכך נאמר בכל נפשך ואם יש
 לך אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר ובכל מאדך גילוי עריות
 ושפיכות דמים מנא לן דתניא י"ר אומר כ"י כאשר יקום איש על רעהו ורצחו
 נפש בן הדבר הזה וכו' מה ענין למדנו מרוצח נערה המאורסה אלא ה"ז
 בא ללמד ונמצא למד מה נערה המאורסה ניתין להצילה בנפשו א"א
 רוצח י" (כו') מה רוצח יהרג ואל יעבור אף נערה המאורסה יהרג ואל יעבור
 הרוצח

אמר לך רבי יוחנן. **אמר** לך רבי יוחנן.
 לא תתני לפני שנה דמשמע שמים ולפי שנה ג' שנים אלא אימנא מחנכין אותה שנה סמוך לפרק' בחולה ושמים לבריא: **ש**ה שמע דהנא
רבה בר שמואל שנה או שמים כ"י יוחנן ולא תני לפני שנה ולפי שנים: **לר' יוחנן ניהא**. ומוקי לה שנה לחולה ושמים לבריא:
אלא לרב הונא ולרב נחמן קשיא. דהא חינוך לשעות הוא ופחות שצחיכונין לשעות לדידהו ג' שנים הוי דהא אמר רב הונא צחיכוניקת
 חולה שמחנכין אותה צעשירית וצרייתא קמי גדול שצחיכונין שמי שנים: **מאי חינוך דקסיי השלמה**. דדבריהם ולידין נמי השלמה
 דדבריהם שמים לבריא לפני השלמה דאורייתא אחת לחולה: **מתני'** **עוברה שהריחה**. העובר מריח ריח תבשיל והוא מתאוה לו ואס אינה
אוללת שניהן מסוכנין ע"פ בקיאיין. אס יאמרו שני רופאים שהוא מסוכן אס אינו אוכל: **גמ'** **כוש**. פלך תוחבין לה כוש צרוטב של אותו
בשר ומוצאנו: **למה נאמר ככל מאדך וכו'**. יאמר החביב שבהן וכו"ש שאינו חביב: **כי כאשר יקום**. צערה המאורסה כתיב: **מה למדנו מרוצח**
לנערה המאורסה. שהוא כמשפט הרואה כן משפט הדבר הזה: **מה נערה המאורסה ניתין רשות**. למליל להצילה מצעילת וז' בנפשו של בועל
 זה להורגו עד שלא דע עליה כדכתיב אין מושיע לו וכו' והא יש מושיע וישיענה בכל ילידי תשועה: **רוצח יהרג ואל יעבור**. אס
 אמרו לו הרוג חביבך ואס לאו אהרוג אותך יהרג ואל יעבור עבירה זו כדמפרש לקמן: **אף נערה המאורסה**. אס יאמרו בעול ארוסת חביבך
 או מיהרג יהרג ואל יעבור אכל היא אינה מצווה למסור את נפשה דהיא אינה עושה כלום דקרקע עולם צעלמא היא וראייה לדבר אסתר:

מדראורייתא צחיכוניקת, וצחיכונין בן ט' וכן י' מחנכין אותן לשעות. כ"י א"א וכן י"ב משלימין מדרבנן. והא דתני רבה בר
 שמואל מחנכין אותן שנה או שנים סמוך לפירקין, כשיני חינוך זה השלמה מדרבנן היא. [נדוכוחויהו קימא לן דבתראי אינון.
 ואע"ג דר' יוחנן [נס"ל] דהשלמה מדרבנן ליבא, אלא שנה לחולה ושמים לבריא, מחנכין אותן לשעות ובפירקין משלימין
 מדראורייתא. ואקשינן עליה ממתניתין ושני ליה, כיון דהני מחמירי ואינון בתראי קימא לן כוותיהו. ותרי חנוכי הוו, דתניא
 אייהו חינוך, היה רגיל לוכל בשתי שעות מאכילין אותן בשלש, בשלש מאכילין אותו בארבע, והשלמה נמי מדרבנן חינוך
 קרי ליה. ועברה שהריחה מאכילין אותה עד שתשיב נפשה. ת"ר עוברה שהריחה בשר קדש או בשר חזיר תוחבין לה כוש
 ברוטב, נתיישבה דעתה מוטב, ואם לאו מאכילין אותה רוטב עצמה. לא נתיישבה מאכילין אותה איסור עצמו, שאין לך דבר
 שעומד בפני פיקוח נפש ע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים ופשוטה היא.

מוסף רש"י

ושפיכות דמים. כגון אמרו
 לו הרוג שיהלל מתוך וחס
 לאו מיהרג (פסחים כה.).
 למה נאמר בכל מאדך.
 יאמר החביב משניין ודיו
 (שם כה.). לכך נאמר בכל
 מאדך. לפי שלפעמים שנה
 חביב ופעמים שנה חביב,
 לכך הולכתי שניין לומר
 אהוב את גורלך יומר מן
 החביב עליך (שם) לומר מה
 אהבתו מפניו לך יומר מכל
 החביב לך (סנהדרין עד.). וכי
 מה ענין למדנו מרוצח
 לנערה המאורסה. לפטור
 את האדם קאמרי לה קיה
 אין לנערה חטא מות כי כאשר
 יקום א"ת, דמשמע פי' היכי
 דהתם חותם פטור הכי נמי
 פטורה (סנהדרין גמ'). והלל
 פירש שה' אונם צחיכוני
 ולנערה לא מעשה דבר, אלא
 הרי זה בא ללמד ונמצא
 למד. ולמה נאמר בכל
 ללמד למד מנאן, והכי קאמרי
 כדאלה מצערה שניין
 כמו (שעשה כד) והיה כעם
 כהן, ולא נאמר והיה השם
 כהן (פסחים כה.) ומלא
 שנכח כלן ללמד הימנה,
 כלומר נמלא חף למד, דמשום
 מייל אחריו אימיקוס ומיניהו
 ילפי מהלדי (סנהדרין שם).
 ניתין להצילה בנפשו. יתן
 רשות לרואה שיהא רודף
 אחריה שיעלמה ממנו בנפשו
 על רודף, דכתיב אין מושיע
 לה, הא אס יש לה מושיע
 צריך להשיעה בכל אפי' יוכל
 להליל בלמד מאכריו יהרגו
 (פסחים שם).

רבינו חננאל

תינוקות אין מענין אותם
 ביום הכפורים אבל מחנכין
 אותן קודם שנה קודם
 שמים בשביל [שהיו] רגילין
 במצות. אוקימנא בבריא
 קודם שמים, קודם שנה
 בתולה. דייקא מהני' כרב
 הונא ורב נחמן דאמרי מבן ה'
 וכן מחנכין אותן לשעות,
 בן וכן י"א משלימין
 מדרבנן, וכן י"ב משלימין
 מדראורייתא צחיכוניקת, וצחיכונין בן ט' וכן י' מחנכין אותן לשעות. כ"י א"א וכן י"ב משלימין מדרבנן. והא דתני רבה בר
 שמואל מחנכין אותן שנה או שנים סמוך לפירקין, כשיני חינוך זה השלמה מדרבנן היא. [נדוכוחויהו קימא לן דבתראי אינון.
 ואע"ג דר' יוחנן [נס"ל] דהשלמה מדרבנן ליבא, אלא שנה לחולה ושמים לבריא, מחנכין אותן לשעות ובפירקין משלימין
 מדראורייתא. ואקשינן עליה ממתניתין ושני ליה, כיון דהני מחמירי ואינון בתראי קימא לן כוותיהו. ותרי חנוכי הוו, דתניא
 אייהו חינוך, היה רגיל לוכל בשתי שעות מאכילין אותן בשלש, בשלש מאכילין אותו בארבע, והשלמה נמי מדרבנן חינוך
 קרי ליה. ועברה שהריחה מאכילין אותה עד שתשיב נפשה. ת"ר עוברה שהריחה בשר קדש או בשר חזיר תוחבין לה כוש
 ברוטב, נתיישבה דעתה מוטב, ואם לאו מאכילין אותה רוטב עצמה. לא נתיישבה מאכילין אותה איסור עצמו, שאין לך דבר
 שעומד בפני פיקוח נפש ע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים ופשוטה היא.

על זה דהא קא מתרן דלא דרשינן להו דלאום שרי משום פרוזות שהיו נעלות בטרון והיו אסורות לנעולין ואין יאסרו ע"י ציאת עכו"ם,
 ועוד דלמדין ב"ד שני דכחוסו [ב], ב] האשה שנחבשה בידי עכו"ם ע"י נפשות אסורה לנעלה ואמרינן נמי ב"ק דמגילה [טו, א] [א] נאשר אצדתי אצדתי, נאשר (ש'אצדתי מביא אפי' כך אצדתי מנן, שעד שפשוו בלאונם ונמה צרנו, וגם נוג פוסל לכהונה א"ע"י דבהמה לא
 פסלה, כדנפקא לן ב'הבא על יבמתו [יבמות נט, ב] ובכמה דוכתי דלון זנות לבהמה, ש"מ מכל הי דציאת עכו"ם אסרת. והא דלמדין דרחמנא אפקריה לרועיה דעכו"ם היינו דוקא לענין קורבה כדלמדין בפרק שטאין [יבמות גמ', א] דאפילו הם תאמינם דמטייה אחת הוא
 חשויי כנכריים. ועל שהמיר לעכו"ם שנתגמר לישא אשתו קשה לרבינו מתימן כבטויה פירק ארוסה ושומרת יבם [נד, א] על ידי כל העריות מקינן וקאמרי ההם [כו, א] דלמי לרבינו אפילו עכו"ם. מיכה אומר רבינו (י"ב דלוי) [ד"ע ע' א] הוה מהני כלן טעמא דגב שמתגרי קטן
 שגלל דמי ויחין זה היתוב שנתאסרה לו א"ע"י שאינו מועיל לפוטרו ממימה כשנה על אשת ישראל ונתגמר כדלמדין בפרק בן סורר [סנהדרין עד, ב]. והך קוניה דכחוסות מפרש רבינו הכי, ולירושל' לכו דלאום שרי ואין צריכות למקור עממן כיון דלא עבדי מעשה, ולכפי לא
 פריך והא אסתר עריות והיא כיון דלא עבדה מעשה מכל מקום [בפרהסיא פ"ד לרעה למסור עממה] הואיל ויחלה חילול השם בך, וכן פירש רש"י כאלן גרסתיין אף גבי נערה המאורסה יהרג ואל יעבור, אבל הנערה לא דלא עבדה מעשה וראייה לדבר אסתר, ומשני

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

פג.

עין משפט נר מצוה

(א) [שנת קנט. ושי"ג]
 (ב) [ממורה זו: ובשזעויות
 מב. אמר הכי ר"ה ברי
 דר"י לרב פפא] (א) [ז"ל
 ה"מ וכן איתא ב"ר"ף
 והלאה] (ד) ערךין ז':
 (ה) [מוסף פ"ד ה"ה]
 (ו) [שם] (1) ובערך פי' בעין
 טרידת דעת בעלמא,
 (ח) [ע"ב] (ט) עין ספ"ח
 דכלאים, (י) ת"ש מ"ו,
 (כ) [ועיי' חו"ס פנהדין כט:
 ד"ה מר ומוס' שזעויות מא.
 ד"ה ולמר ומוס' חולין ע':
 ד"ה מר ומוס' כחונות פי':
 ד"ה והוא ודף ז' ד"ה
 אלמנא].

תורה אור השלם

1. זור רשעים מרחם
2. לב יודע מת נפשו

לעזר רש"י

אישטורדישו"ך.
 עלפין, הלם, מבוכה.

מוסף רש"י

ספק נפשות. לני נפשות,
 דהא והללו העדה כמינ
 (כתובות טו. ב"ק ח"ד:
 טנהדרין ע"ט.)

תוס' ישינים

חז"ה אמר צריך ב"י.
 וכגון שירא להיות מוסקן,
 דלס לא קן אין מאכילין
 אורו. ולא דמי להיתע' כריכה
 לגר שחזיריה מלקת לה
 את הגר ומוקמינן לה כפי
 פיקות נפש. ועל דלת
 בסומא, ומשעת שדלקין
 לה נפסא ופילי אינה
 אומרת קן, דהתם נמי קים
 להו לרנן דביתוי' דתמא
 דהלקת הגר דליה איכא
 פיקות נפש. ועל דלת
 דלקתן אמרינן שזכר דלת
 ומיליאו, איכא נמי פיקות
 נפש (למיתוק, אבל בהשכלתן]
 חולה בעינין שאמרו או הוא
 או בקיאיין שצריך ממחמת
 שרואה (מכסה) [סנהד' פ'
 יכבוד עליו חוליו. ויש
 ספירס שכתוב בהן כהא
 מילתיה דר' ינאי שפיטעו
 ספק נפשות להקל, מהו
 דממחא ה"ו דקאמר חולה
 אגב (אימיה) [בישומיה] וכן
 (אמרי' לריבין אטו) [ואמרה
 צריכה אין מחללין עליה
 השבת, כולה מיייר דמחמת
 דלגת סנהד' אומר קן. מ"ר.
 וגם נראה לי לדבדבירס
 ידועים כגון זמאון יש הרבה
 (דברים) שבקאיין בנק
 ויכולא בו, ואין נראה דרופא
 ובקי בנק בעינן. בר בר רב
 אשי אמר כ"ה היבא דאמר צריך אני ב'ו.
 שזעוה ואודיתא כמו שכתוב בתשובות הגאונים כמו שפירשמי בשזעויות [מא, ח].

זורו רשעים מרחם

זורו רשעים מרחם נפש מינה שבתאי אצר
 פירי: חולה מאכילין אותו על פי בקיאיין:
 אמר ר' ינאי חולה אומר צריך ורופא אומר
 אינו צריך שומעין לחולה מ"ט ל"ב יודע מרת
 נפשו פשיטא מהו דתימא רופא קים ליה טפי
 קמ"ל "רופא אומר צריך וחולה אומר אינו
 צריך שומעין לרופא מ"ט חונבא הוא דנקיט
 ליה תנן חולה מאכילין אותו ע"פ בקיאיין ע"פ
 בקיאיין אין ע"פ עצמו לא ע"פ בקיאיין אין על
 פי בקי אחד לא הכא במאי עסקינן דאמר לא
 צריכנא וליספו ליה ע"פ בקי לא צריכא
 דאיכא אחרינא בהדיה דאמר לא צריך
 מאכילין אותו ע"פ בקיאיין פשיטא ספק נפשות
 הוא וספק נפשות להקל לא צריכא דאיכא
 תרי אחריני בהדיה דאמרי לא צריך ואע"ג
 דאמר ר' רב ספרא תרי כמאה ומאה כתרי ה"מ

לענין עדות אבל לענין אומדנא בתר דעות אזלינן ורה"מ לענין אומדנא
 דממונא אבל הכא ספק נפשות הוא והא מדקתני סיפא ואם אין שם בקיאיין
 מאכילין אותו על פי עצמו מכלל דרישא דאמר צריך חסורי מיחוסרא והכי
 קתני בר"א דאמר לא צריך אני אבל אמר צריך אני אין שם בקיאיין תרי אלא
 חד דאמר לא צריך מאכילין אותו על פי עצמו מר בר רב אשי אמר דכל
 היבא דאמר צריך אני אפי' איכא מאה דאמרי לא צריך לרדייה שמעין
 שנאמר לב יודע מרת נפשו תנן אם אין שם בקיאיין מאכילין אותו ע"פ עצמו
 טעמא דליכא בקיאיין הא איכא בקיאיין לא ה"ק בר"א דאמר לא צריך אני אבל
 אמר צריך אני אין שם בקיאיין כלל מאכילין אותו ע"פ עצמו שנאמר לב יודע
 מרת נפשו: **ב"תנ"י** מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו אפי' דברים ממאיים
 עד שיאורו עיניו מי שנשכו כלב שומה אין מאכילין אותו מחצר כבוד שלו
 ור' מתאי בן הרש מתיר ועוד אמר ר' מתאי בן הרש החושש בגרונו מטילין
 לו סם בתוך פיו בשבת ימפני שהוא ספק נפשות וכל ספק נפשות דוחה
 את השבת ימי שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו שם ספק חי
 ספק מת ספק כותי ספק ישראל מפקחין עליו את הגל מצאורו חי מפקחין ואם
 מת יניחוהו: **ג'ת"ר** מניין היו יודעין שהאירו עיניו משיבחיין בין טוב
 לרע אמר אביי ובטעמא ת"ר מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו הקל הקל
 טבל ונבילה מאכילין אותו נבילה טבל ושביעית שביעית טבל ותרומה
 תנאי היא דתניא מאכילין אותו טבל ואין מאכילין אותו תרומה בן
 תימא אומר תרומה ולא טבל אמר רבה היבא דאפשר בחולין דכולי
 עלמא לא פליגי דמתקנינן ליה ומספינן ליה כי פליגי בדלא אפשר בחולין
 מר סבר טבל חמור ומר סבר תרומה חמורה מר סבר טבל חמור אבל
 תרומה חזיא לכהן ומר סבר תרומה חמורה אבל טבל אפשר לתקוניה

הא מדקתני סיפא אם אין שם בקיאיין מאכילין אותו ע"פ עצמו

מבבל דרישא דאמר צריך. והכי קאמר כל כמה דמזינו לאהדורי
 אצקאיין מהדרינן ולא סמכי' לחולה גופיה אלא היבא דליכא
 צקאיין כלל וכ"ש היבא דרופא צקי אומר אינו צריך וחולה אומר
 צריך דלא סמכינן עליה להכמיש הצקי:
ב"ר בר רב אשי אמר כל היבא
 דאמר צריך אני. פלוגמא
 דרבוותא הוא אי הלכתא כמר בר
 רב אשי אי לא צקדר תנאים
 ואמוראים כמז הלכתא כמר בר
 רב אשי כזולי הש"ס לזר ממייך
 שזעוה ואודיתא מיפך שזעוה צפק
 שזעוה הדיינין (שזעויות דף מא).
 ואודיתא צקוף פרק זה צוקר (פנהדין
 דף ע"ו): ור"ח כמז להלכתא כותמיה
 כזוליה הש"ס צר ממייך שזעוה
 ומיוורי חוורי גזי זומת הגדין שיליה
 פרק זהמה המקשה (חולין דף ע"ו):
 וסימניך הפך לזן ורז האי ורזינו
 גרשום ז"ל פסקו הלכתא כותמיה
 (בר) צמיפך שזעוה ואודיתא וזכולי
 הש"ס לא"ס:

הכי
 חולה מאכילין אותו על
 פי בקיין אין שם בקיין
 מאכילין אותו על פי עצמו
 עד שיאמר דיי. א"ר ינאי
 חולה אמר צריך (חולה)
 [רופא] אומר אינו צריך
 מאכילין אותו על פי
 עצמו. מאי טעמא לב יודע
 מרת נפשו. רופא אומר
 צריך חולה אומר איני
 צריך שומעין לרופא, מאי
 טעמא חונבא נקיט ליה
 וספק נפשות להקל. תנן
 חולה מאכילין אותו וכו',
 ואע"ג דאמר רב ספרא
 תרי כמאה ומאה כתרי
 הני מילי לענין. עדות,
 אבל לענין אומדנא בתר
 דעות אזלינן, הני מילי
 לממונא אבל הכא ספק
 נפשות להקל. מר בר רב
 אשי אמר כל היבא דאמר
 חולה צריך אני, אפי' ק'
 אימרינן אין צריך. לחולה
 שומעין כדכתיב לב יודע
 מרת נפשו. ומקשה ליה
 ממחני דקתני מאכילין
 אותו על פי בקיין. מהרי"ך
 הכי קתני, כמה דברים
 אמורים בדלא אמר חולה
 צריך אני, אבל אם אמר
 חולה צריך אני, אין שם
 בקיין, כלומר אין משגיחין
 לבקין אלא מאכילין אותו
 ע"פ עצמו, מאי טעמא
 לב יודע מרת נפשו.
 מי שאחזו בולמוס. פי'
 בולמוס בלישון יון גרונו
 של שור. כלומר זה החולה
 (אולי) אוכל הרבה כלחוד
 השור, מאכילין אותו אפי'
 דבר טמא עד שיאורו
 עיניו. מנא יודעין שהאירו
 עיניו, כדי שיכיר בין טוב
 לרע. אמר אביי ובטעמא.
 ת"ר מי שאחזו בולמוס
 מאכילין אותו הקל הקל,
 טבל ונבילה מאכילין אותו
 נבלה, [נבלה] ושביעית
 טבל ותרומה תנאי היא דתניא מאכילין אותו טבל ולא תרומה, בן תימא אומר תרומה ולא
 טבל, ואוקימנא כי פליגי בדלא אפשר לתקוני, אבל בדאיפשר לתקוני כולי עלמא מתקנין וספינן ליה.

רבינו חננאל

חולה מאכילין אותו על
 פי בקיין אין שם בקיין
 מאכילין אותו על פי עצמו
 עד שיאמר דיי. א"ר ינאי
 חולה אמר צריך (חולה)
 [רופא] אומר אינו צריך
 מאכילין אותו על פי
 עצמו. מאי טעמא לב יודע
 מרת נפשו. רופא אומר
 צריך חולה אומר איני
 צריך שומעין לרופא, מאי
 טעמא חונבא נקיט ליה
 וספק נפשות להקל. תנן
 חולה מאכילין אותו וכו',
 ואע"ג דאמר רב ספרא
 תרי כמאה ומאה כתרי
 הני מילי לענין. עדות,
 אבל לענין אומדנא בתר
 דעות אזלינן, הני מילי
 לממונא אבל הכא ספק
 נפשות להקל. מר בר רב
 אשי אמר כל היבא דאמר
 חולה צריך אני, אפי' ק'
 אימרינן אין צריך. לחולה
 שומעין כדכתיב לב יודע
 מרת נפשו. ומקשה ליה
 ממחני דקתני מאכילין
 אותו על פי בקיין. מהרי"ך
 הכי קתני, כמה דברים
 אמורים בדלא אמר חולה
 צריך אני, אבל אם אמר
 חולה צריך אני, אין שם
 בקיין, כלומר אין משגיחין
 לבקין אלא מאכילין אותו
 ע"פ עצמו, מאי טעמא
 לב יודע מרת נפשו.
 מי שאחזו בולמוס. פי'
 בולמוס בלישון יון גרונו
 של שור. כלומר זה החולה
 (אולי) אוכל הרבה כלחוד
 השור, מאכילין אותו אפי'
 דבר טמא עד שיאורו
 עיניו. מנא יודעין שהאירו
 עיניו, כדי שיכיר בין טוב
 לרע. אמר אביי ובטעמא.
 ת"ר מי שאחזו בולמוס
 מאכילין אותו הקל הקל,
 טבל ונבילה מאכילין אותו
 נבלה, [נבלה] ושביעית
 טבל ותרומה תנאי היא דתניא מאכילין אותו טבל ולא תרומה, בן תימא אומר תרומה ולא
 טבל, ואוקימנא כי פליגי בדלא אפשר לתקוני, אבל בדאיפשר לתקוני כולי עלמא מתקנין וספינן ליה.